

- 5) Martín S. Ruipérez, Mycenaean I J E R E J A : An interpretation.
6) O. Szemerényi, The development of the -o- | -ā- stems in the light of the Mycenaean evidence.

Μέρος Δ'. 'Εργονεία. 1) Alfred Heubeck, Mycenaean **qe-qi-no-me-no**. 2) P. H. Ilievski, The recipients of the Es tablets. 3) D. M. Jones, Land tenure at Pakijane: Some doubts and questions. 4) Mabel Lang, Cn flocks. 5) Michel Lejeune, Le récapitulatif du cadastre Ep de Pylos. 6) S. Marinatos, Πολυδίψιον Ἄργος. 7) L. R. Palmer, Some points for discussion. 8) L. J. D. Richardson, The labyrinth.

Μετὰ τὰς ἀνακοινώσεις παρατίθεται βιβλιογραφία (σελ. 297—299) καὶ πίναξ τῶν μυκηναϊκῶν λέξεων (σελ. 301—310).

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

ΔΗΜ. Α. ΚΡΕΚΟΥΚΙΑ, *Τὰ προγνωστικά τοῦ καιροῦ, εἰς τὴν ἀρχαίαν, τὴν μεσαιωνικὴν καὶ τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα.* Ἐναίσιμος διατριβή. Ἀθήναι 1966, σχ. 8 Μ, σελ. XVI+173.

Ὁ συγγραφεὺς, ἐκλεκτὸς λαογράφος, εἶναι γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ἐκ προηγουμένων δημοσιευμάτων του ἐν αὐτῷ. Μὲ τὰ Π ρ ο γ ν ω σ τ ι κ ἄ τ ο ὦ κ α ι ρ ο ὦ ἐμφανίζει μίαν μελέτην συστηματικὴν προδίδουσαν ἄκραν ἐπιμέλειαν καὶ εὐσυνειδησίαν περὶ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ ὕλικου, τὴν συναγωγὴν του, τὴν μελέτην καὶ τὴν ταξινόμησιν του καὶ τὴν συσχέτισίν του πρὸς τὰς εἰδήσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, Λατίνων καὶ Μεσαιωνικῶν συγγραφέων, πρὸς τὰς πληροφορίας τῶν πολυπληθῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν, τῶν ἐγκατεσπαρμένων εἰς ἰδιωτικὰς συλλογὰς, εἰς περιοδικὰ, εἰς διάφορα βιβλία, λεξικά καὶ ἐγκυκλοπαιδεῖας ἢ ἄλλα ἔργα.

Ἐκ τῶν πολυπληθῶν παραπομπῶν εἰς τὰς ὁποίας παραπέμπει ἢ ἐκθεσις τοῦ ὕλικου καταφαίνεται ὅτι καὶ ὁ συγγραφεὺς ἔχει καταρτίσει ἰδίαν πλουσίαν συλλογὴν πληροφοριῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ὑπὸ διαπραγμάτευσιν θέμα.

Αἱ εἰδήσεις περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ καιροῦ εἶναι ἄφθονοι καὶ παρέχονται διὰ μεθοδικῆς κατατάξεως κατὰ κατηγορίας προελεύσεως, ἐκ τῶν πτηνῶν, κατατεταγμένων εἰς ἐννέα τάξεις, ἐκ τῶν χερσαίων ζώων, κατατεταγμένων εἰς ἕξ τάξεις, ἐκ τῶν ἐνύδρων ζώων, ἐκ τῶν φυτῶν, ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν καὶ παθήσεων, ἐκ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ ἐκ τῆς καιρικῆς καταστάσεως ὠρισμένων χαρακτηριστικῶν ἡμερῶν.

Ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ παρατιθεμένου ὕλικου, οὐτινος ἢ αὐθεντικότης πιστοποιεῖται διὰ τῶν ἀφθόνων παραπομπῶν εἰς τὰς πηγὰς τῆς λήψεώς του καὶ

εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, ὁ συγγραφεὺς συνήγαγεν ὅτι καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρεχόμεναι σχετικαὶ πληροφορίες παρέχονται κυρίως ἐκ τῆς συλλογῆς λαϊκῶν δοξασιῶν, σπανίως δὲ αὐταὶ ἐπικουροῦνται μὲ παρατηρήσεις ἰδίας τῶν συγγραφέων. Σημειώνει ἐπίσης ὁ συγγραφεὺς ὅτι μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ συγγραφεῖς ἀποφεύγουν νὰ μνημονεύουν τοιαύτας δοξασίας, ἀναμίκτους συνήθως πρὸς μαγικὰς ἀντιλήψεις, διότι ἐθεωροῦντο ὡς εἰδωλολατρικῆς πίστεως κατάλοιπα, οὐχ ἦττον ὅμως εἰς τοὺς μεσαιωνικοὺς συγγραφεῖς ἀπαντῶνται κατεσπαρμέναι πληροφορίες ἀφορῶσαι εἰς λαϊκὰς περὶ τοῦ καιροῦ προγνώσεις.

Ὡς πρὸς τὴν συλλογὴν τῶν περὶ προγνώσεως καιροῦ πληροφοριῶν ὁ σ. σημειώνει ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ὅτι ὁ παλαιότερον συγκεντρώσας τοιαύτας παρατηρήσεις ὑπῆρξεν ὁ Ἀριστοτέλης, συνέχισε δὲ τὸ ἔργον του ὁ μαθητὴς του Θεόφραστος καὶ διάφοροι ἐρευνηταὶ τῆς Ἑλληνιστικῆς περιόδου, ἀλλὰ καὶ κατὰ καιροὺς πολλοὶ συγγραφεῖς παρέχουν ἐγκατασπάρτους λαϊκὰς περὶ τοῦ θέματος πληροφορίες.

Ἐπίσης παρέχει τὴν πληροφορίαν ὁ συγγραφεὺς, ὅτι ἐπὶ τῆς Ρωμαϊκῆς κυρίως ἐποχῆς, ὅτε ἡ ἐπιμιξία τῶν λαῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἦτο ζωηρά, ἐγένετο διασταύρωσις πλείστων λαϊκῶν δοξασιῶν μεταξύ τῶν λαῶν τῆς Ρωμαϊκῆς καὶ κατόπιν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἡ ἀστρολογία καὶ ἡ μαγεία τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν καὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐπηρέασαν ζωηρῶς τοὺς λοιποὺς ὑπηκόους τοῦ ἀχανοῦς κράτους. Αὐταὶ αἱ ἀνάμεικτοι παλαιαὶ δοξασίαι συμπληρούμεναι μὲ νεωτέρας παρατηρήσεις ἔχουν φθάσει κατὰ παράδοσιν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ἡ ἐρμηνεία τῶν σημερινῶν λαϊκῶν δοξασιῶν θὰ εἶναι ἑλλιπὴς καὶ πλημμελὴς, ἐὰν αὐταὶ δὲν παραβληθοῦν καὶ δὲν συγκριθοῦν πρὸς τὰς παλαιότερας μαρτυρίας περὶ αὐτῶν ἀμέσους ἢ ἐμμέσους.

Ἡ ἀρτία διαπραγματεύσεις τοῦ θέματος καὶ ἡ πλήρης βιβλιογραφία ἐπικουροῦνται διὰ τῆς παραθέσεως καὶ δύο λεπτομερεστάτων πινάκων, τῶν λέξεων καὶ πραγμάτων καθὼς καὶ τῶν τοπωνυμιῶν, δι' ὧν ἡ χρησιμοποίησις τοῦ βιβλίου γίνεται εὐχερεστέρα.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΨΑΡΙΑΝΟΥ, Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, *Ἐκκλησιαστικὰ Βυζαντινὰ ἐμβατήρια* (τὸν ἥλιον κρύψαντα), Ἐν Ἀθήναις 1966, Σχ. 8 Μ, σελ. 30.

Αἱ παλαιαὶ ἱεραὶ παρακελεύσεις τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐν χορδαῖς, τυμπάνῳ, κιθάρᾳ, ὄργανῳ καὶ δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ δὲν ἴσχυσαν νὰ πείσουν τοὺς πιστοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ καθιερώσουν τὴν χρῆσιν μουσικῶν ὀργάνων ἐν τοῖς ναοῖς κατὰ τὴν θείαν λατρείαν, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνέβη μὲ τοὺς πιστοὺς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.